

Avfallsforum midtnorge

Sindre Lutdal Nyeng BDO

BRANSJEANALYSEN 2024

01

STRUKTURENDRING I
BRANSJEN

02

DRIVERE FREMOVER

03

PLANLEGGING OG PROSJEKTERING

UTFØRENDE ENTREPRENØRER

PRODUKTER

GROSSISTER

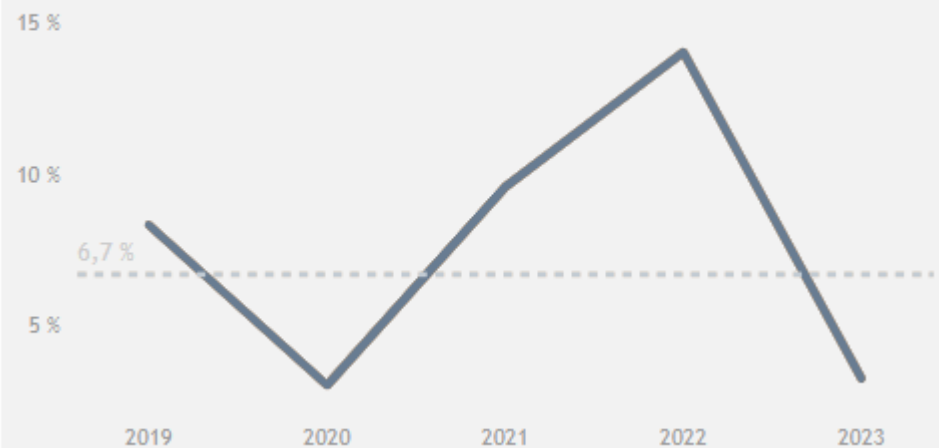
Anlegg

Bygg

Teknisk

Årlig omsetningsvekst

Vis Årlig omsetning --->

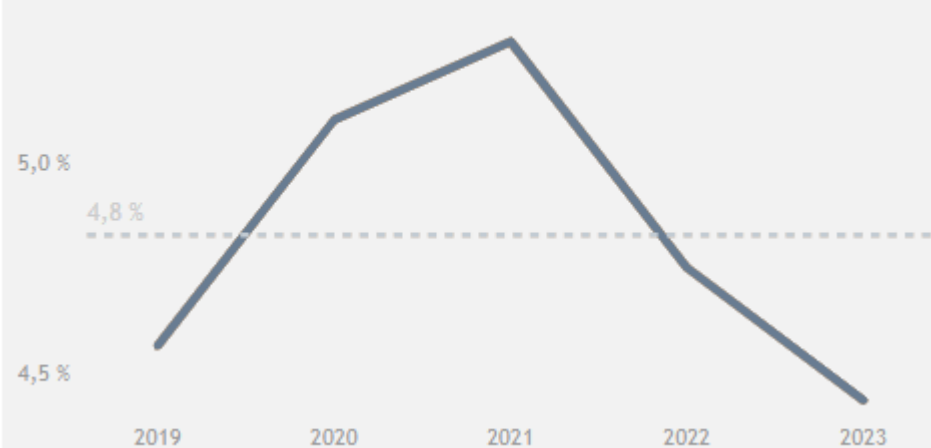
Driftsmargin

5,0 %

4,8 %

4,5 %

2019 2020 2021 2022 2023

Bransjen samlet

PRESENTASJON AV HOVEDFUNN 2023

NASJONALE TALL - BYGG

PLANLEGGING OG PROSJEKTERING

UTFØRENDE ENTREPRENØRER

PRODUKTER

GROSSISTER

Anlegg

Bygg

Teknisk

Årlig omsetningsvekst

20 %

Vis Årlig omsetning --->

10 %

0 %

2019

2020

2021

2022

2023

6,8 %

5,6 %

Driftsmargin

5 %

4 %

3 %

2019

2020

2021

2022

2023

4,7 %

3,2 %

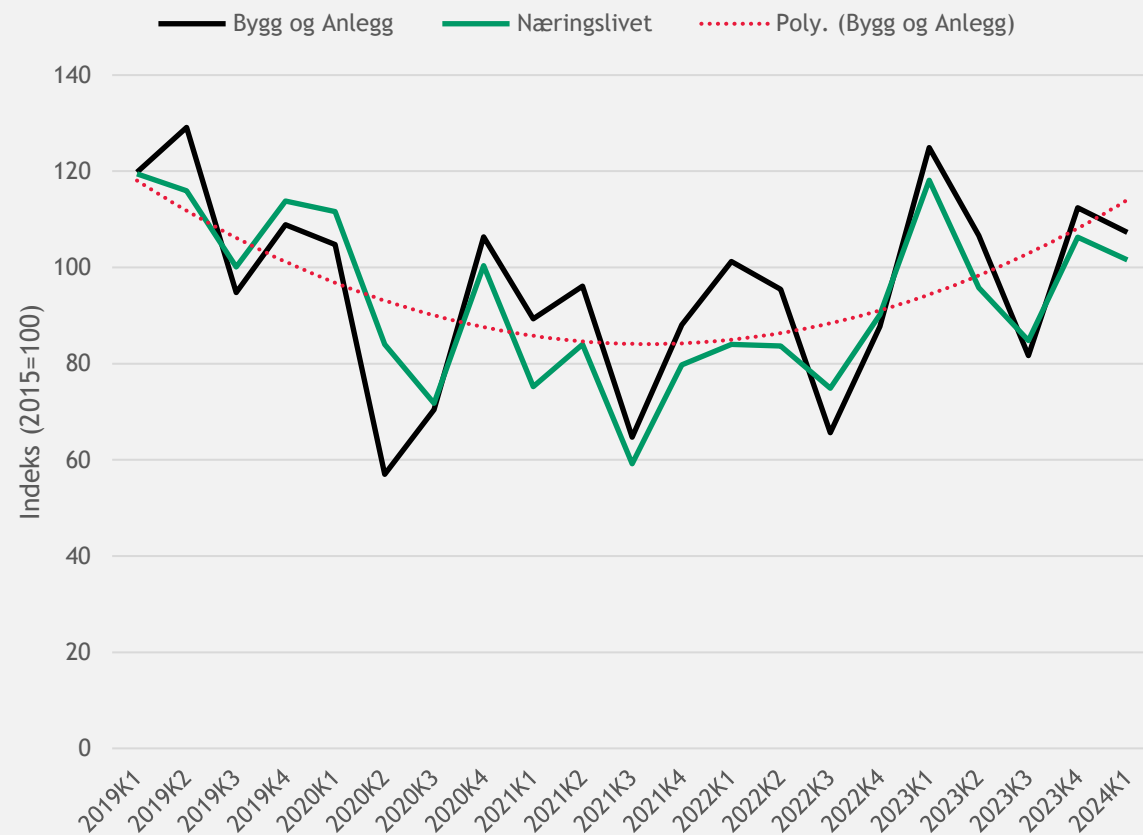
< 500 MNOK

> 500 MNOK

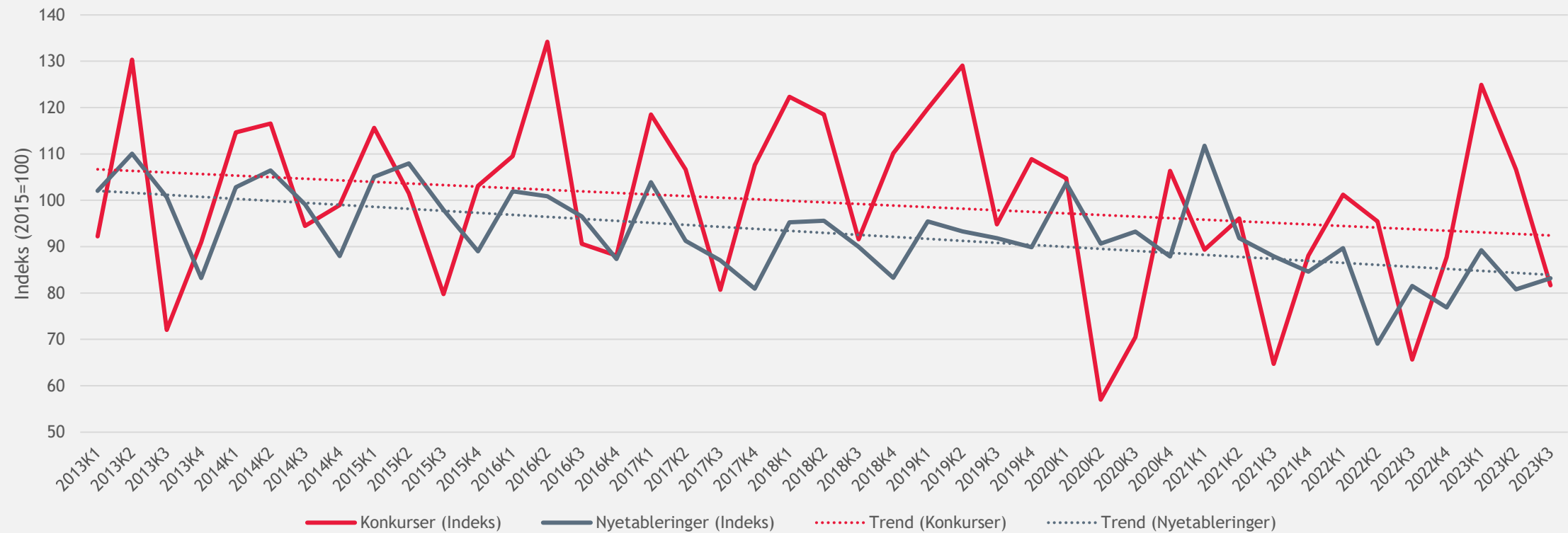
KONKURSUTVIKLINGEN

- ▶ Antall konkurser har økt gjennom 2023 og inn i 2024 etter å ha ligget godt under normalen under COVID
- ▶ Samtidig er det viktig å ta med seg at antall konkurser i første kvartal er lavere enn samme kvartal i samtlige av de seks årene opp mot COVID
- ▶ Med dyr kapital, og forventning om lavere aktivitet, forventes det at konkursfaren i bransjen kommer å stige de nærmeste 12 månedene

Konkursrisiko stiger etter en rolig periode etter covid

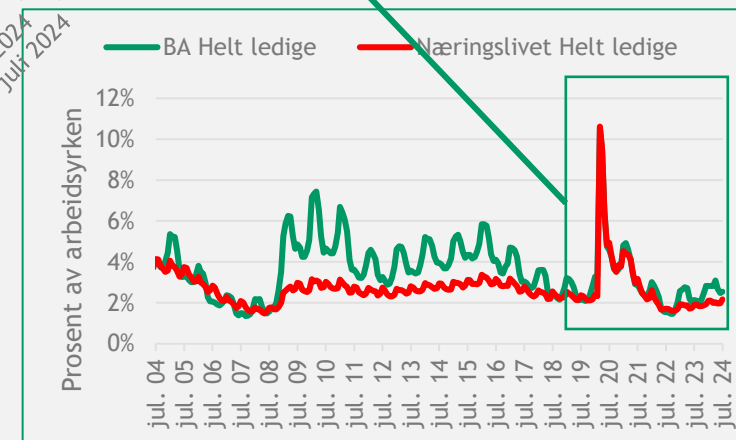
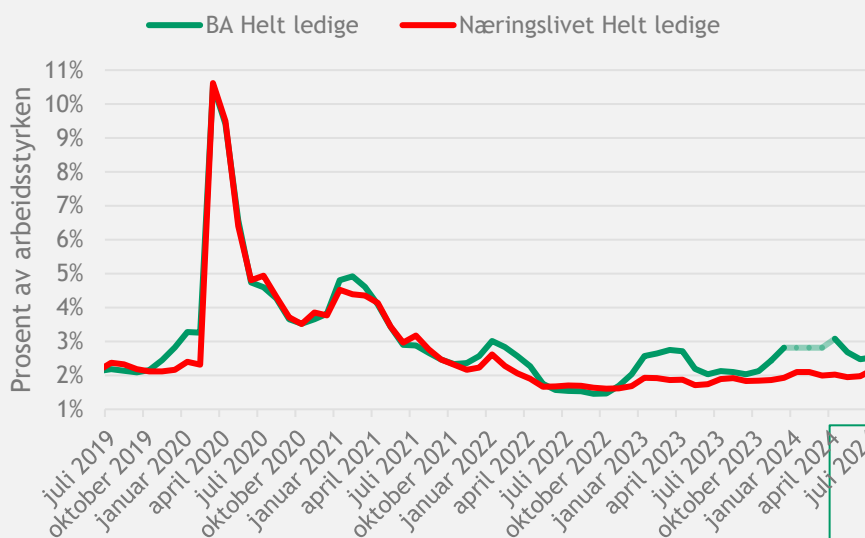

KONKURSER OG NYETABLERINGER

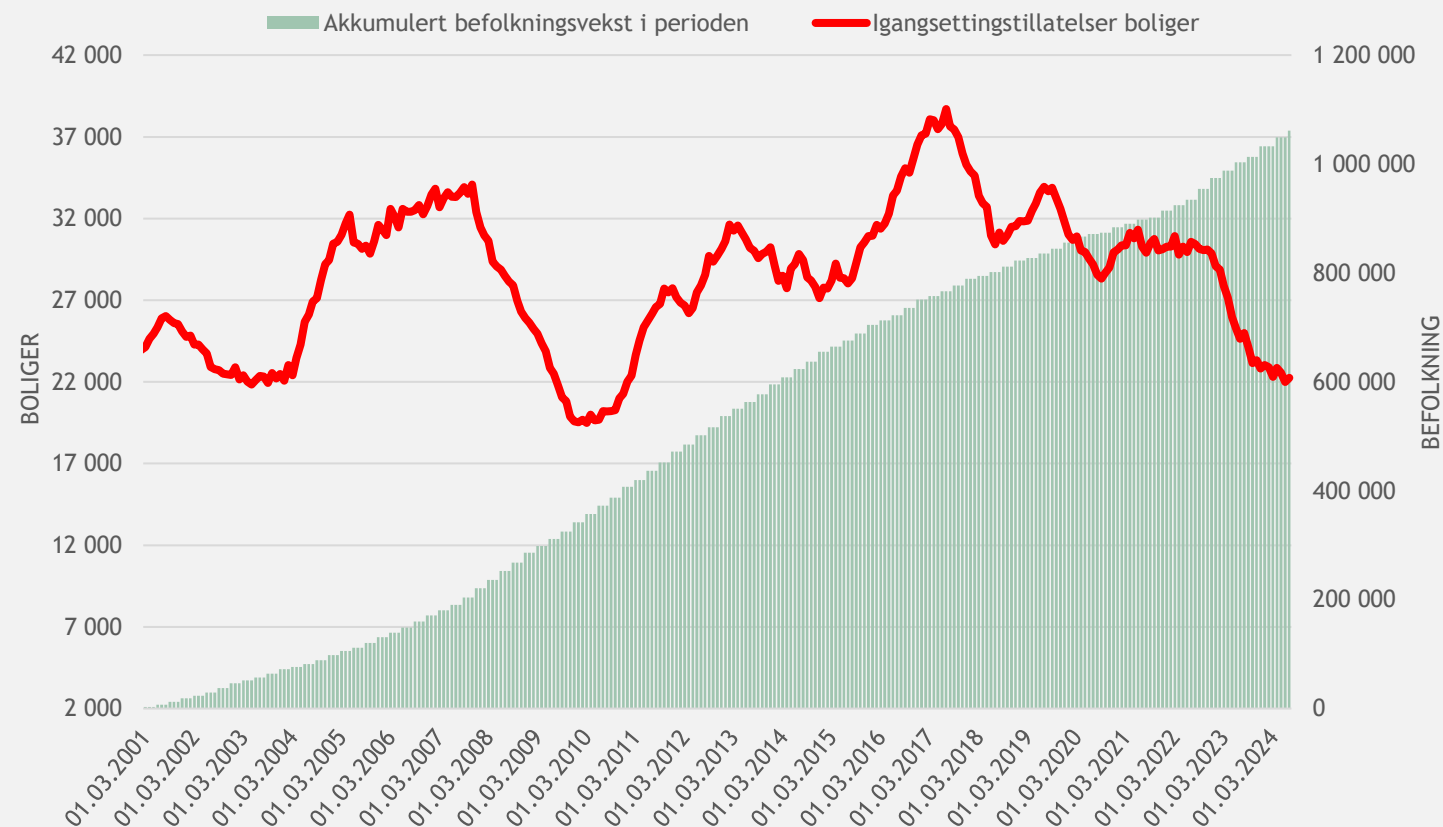
EN KRAFTIG ØKNING I ARBEIDSLEDIGE I B&A - EN RETUR TIL NORMALEN

- ▶ I oktober 2022 var andelen arbeidsledige og permitterte i bransjen rekordlav. Fra slutten av 2023 har denne økt betraktelig
- ▶ Med unntak av perioder med meget høy aktivitet i økonomien har normalen vært at bygg- og anleggsbransjen har store svingninger i arbeidsledigheten
- ▶ Det vi ser med arbeidsledige isolert sett, er en retur til normalen

NYE IGANGSETTELSESTILLATELSER NÆRMER SEG NIVÅENE FRA FINANSKRISEN

- ▶ Antall igangsettelsestillatelser har ikke vært lavere siden finanskrisen
- ▶ Om befolkningsvekst i perioden hensyntas fremstår dagens igangsettelsestillatelse-reserve som svakere enn bunnpunktet i 2009
- ▶ Igangsettelse er aktive i tre år. Det vil ta tid å få opp igjen aktiviteten. Økt antall søknader gir ikke nødvendigvis økt kapasitet hos kommunene

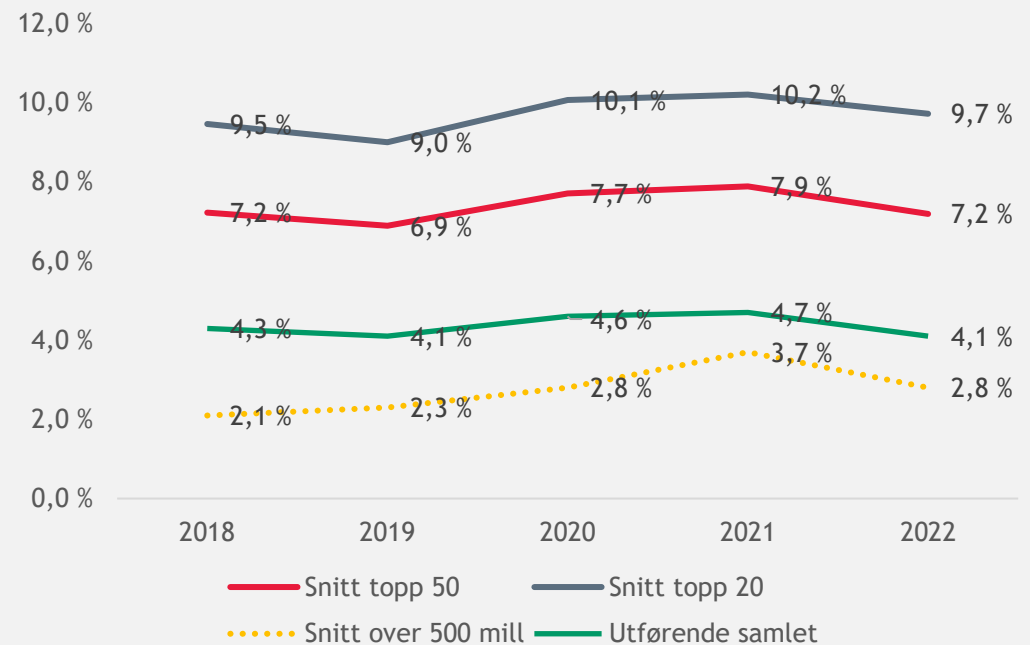
2024/2025 - MÅ BARE KOMME SEG GJENNOM

- ▶ Etterspørselen etter nybygg vil være lav inntil rentebanen er «avklart» evt. en nedsettelse
- ▶ Margin press
- ▶ Ordreservene tømmes (bygg)
- ▶ Økende konkurstall og arbeidsledighet
- ▶ Staten har penger på bok og motkonjunkturtiltakene vil komme raskt når inflasjonen er under kontroll

GODE MULIGHETER FOR GOD AVKASTNING

- Lønnsomhet fremfor vekst
- Diversifisering i prosjektportefølje
- Aktiv risikostyring
- Likviditet og kapitalbinding
- Insentivprogrammer
- Fleksibilitet i «faste kostnader»
- Passer på pengene sine

UTFØRENDE ENTREPRENØRER > 500 mill - MARGIN

Strukturell utvikling og Drivere

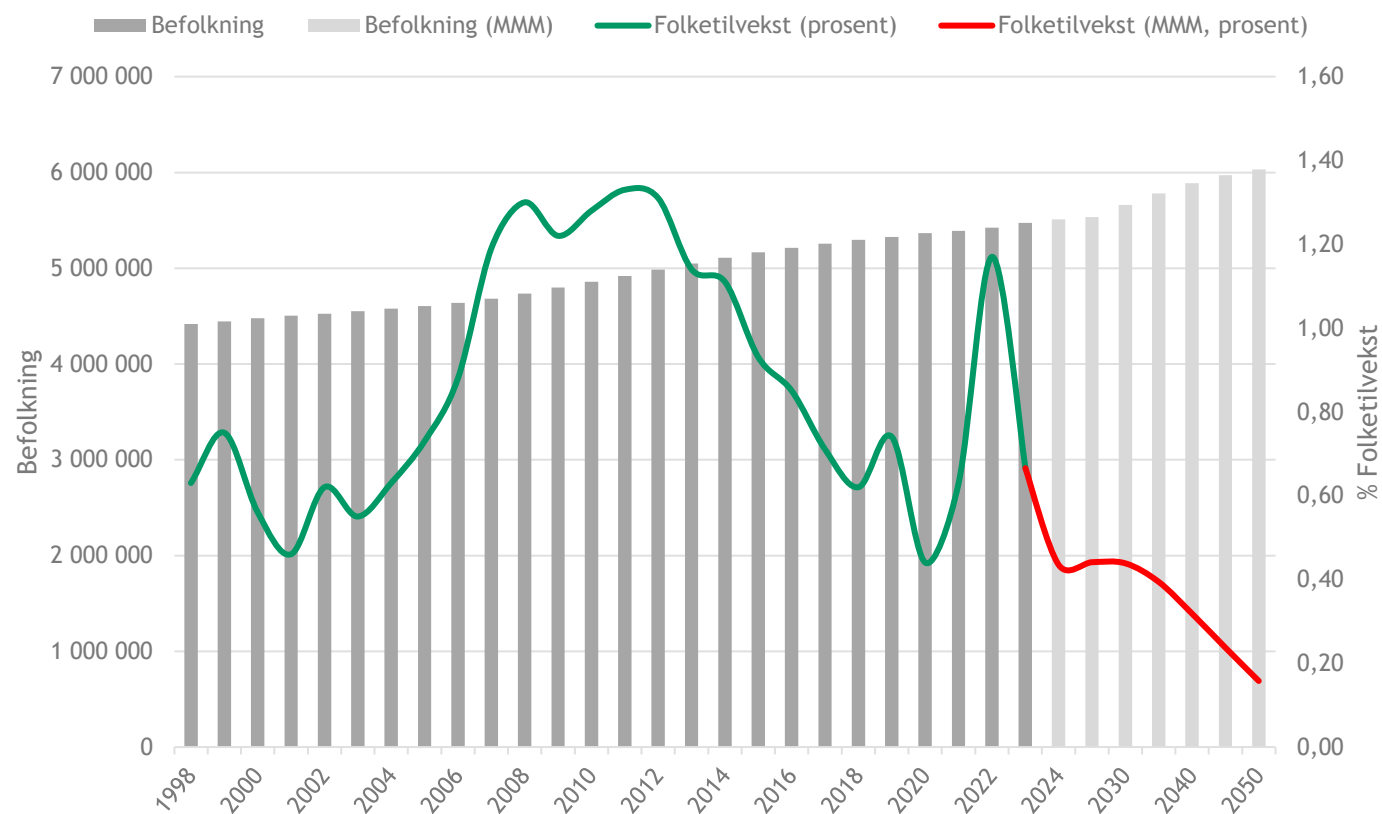
*“Svakere vekst i
befolkningen i
kombinasjon med
sentralisering”*

*“Klimaløsninger vil drive
mye av veksten i
markedet”*

BEFOLKNINGSUTVIKLING NASJONALT

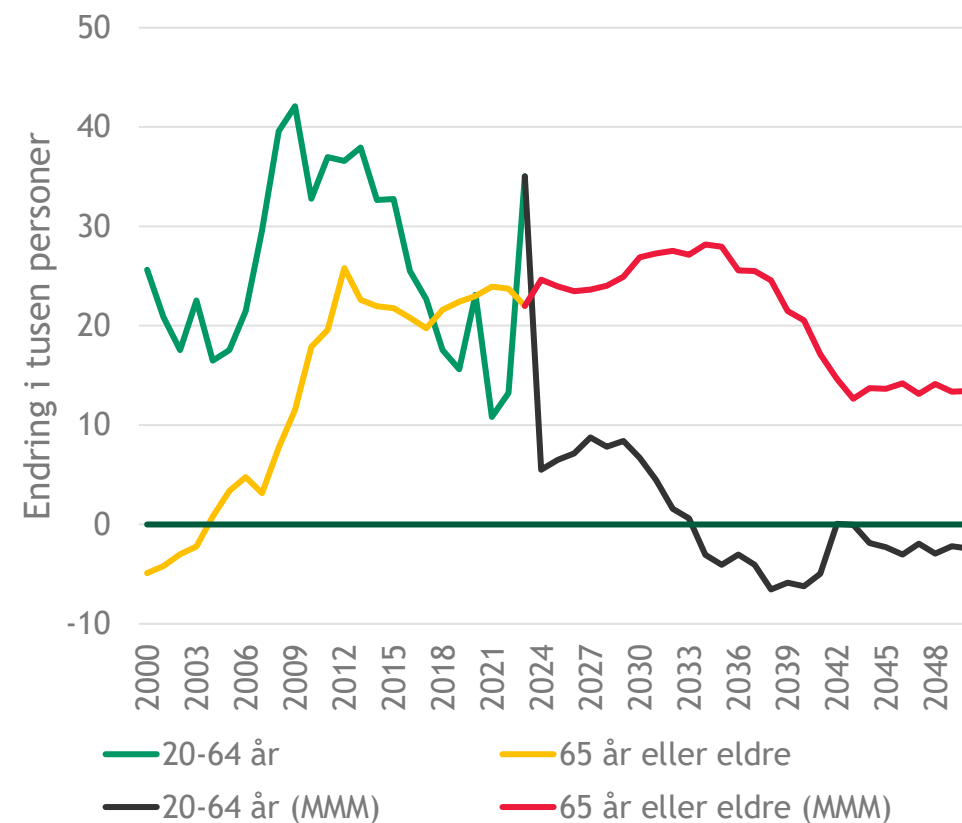
- Vi ser at Norges befolkning har økt jevnt over, men befolkningsøkningen er prosjektert til å gå ned frem mot 2060.
- Dette kan tyde på at selv om det fortsatt vil være behov for nye boliger og infrastruktur, så vil veksten i dette behovet avta fremover i tid.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå, BDO Analyse

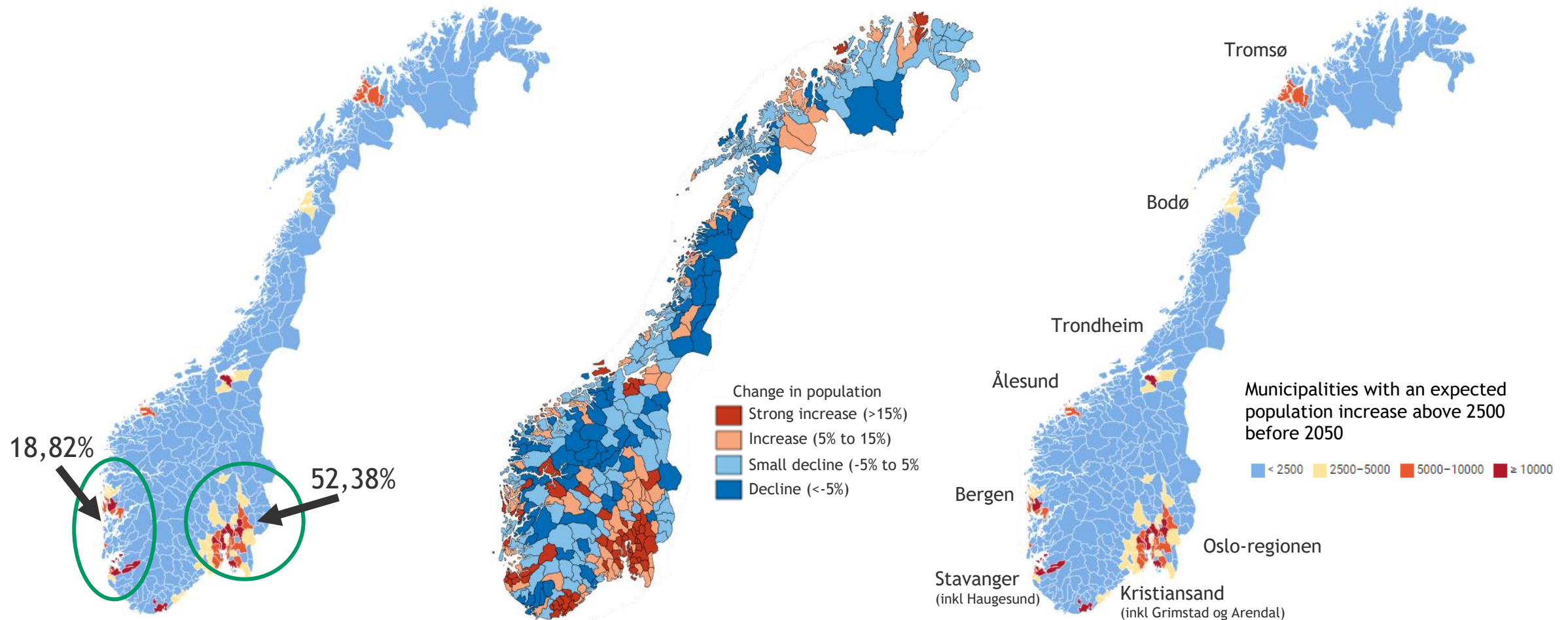
DET BLIR FÆRRE ARBEIDSTAKERE I MARKEDET

- Siden vi nevnte innvandring kan vi har se på «piggen» i 2023, som sannsynligvis er en kombinasjon av at Koronapandemien er over så innvandrere kan komme igjen, og at krigen i Ukraina fører til mange flyktninger.
- Hvis vi antar at denne piggen er et midlertidig fenomen så ser vi en klar trend til at økningen i antall nye personer i arbeidsalder går ned og blir negativ. Økningen av antall nye pensjonister sakker også av, men holder seg klart positiv.
- Dette vil føre til et stadig strammere arbeidsmarked.

FLYTTEMØNSTERET BEGYNNER Å LIGNE DEN SVENSKE MODELLEN

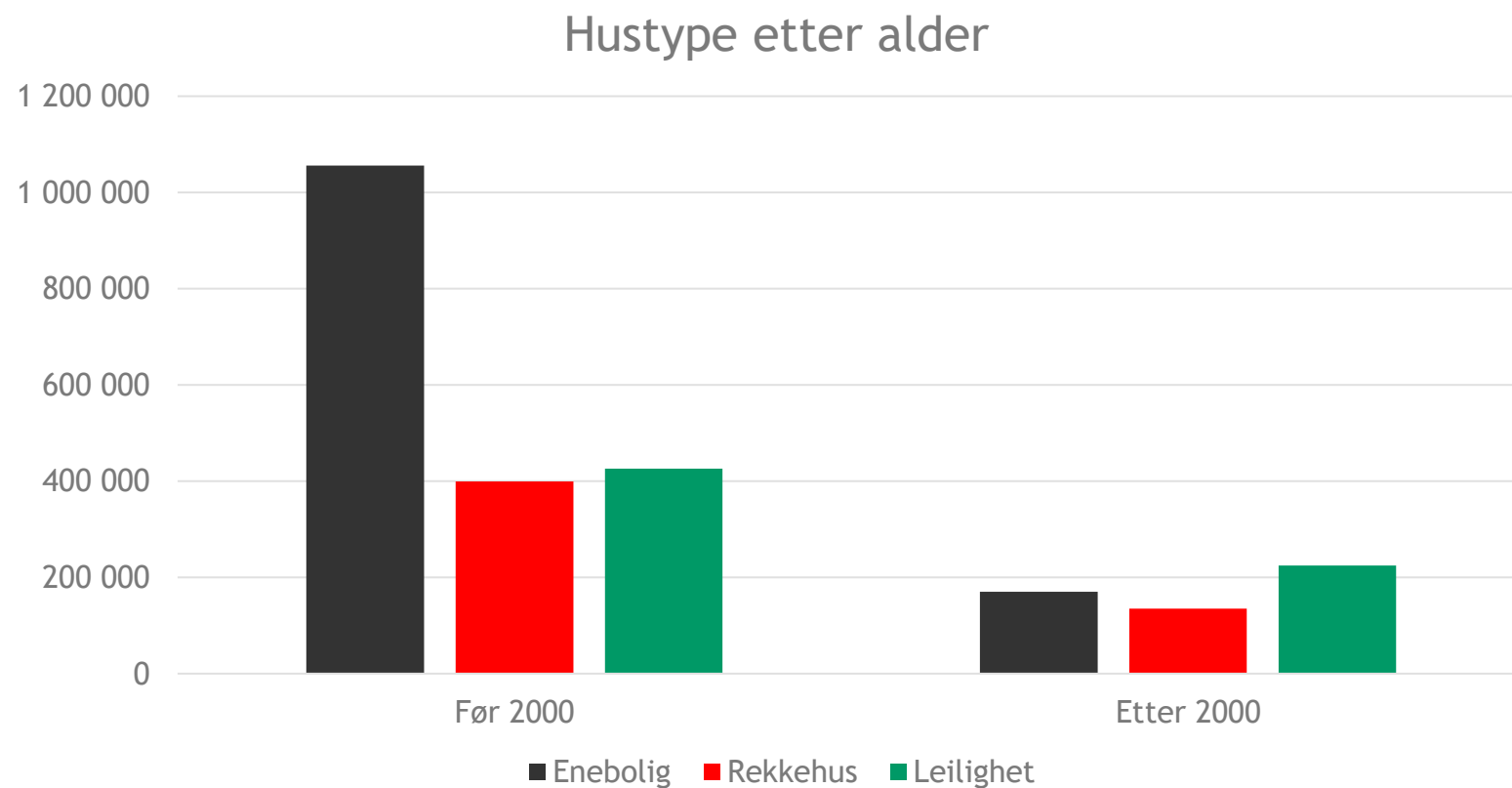
I perioden 2020-2050 indikerer SSB sitt hovedscenario 5-7 “urbane storbyområder”

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

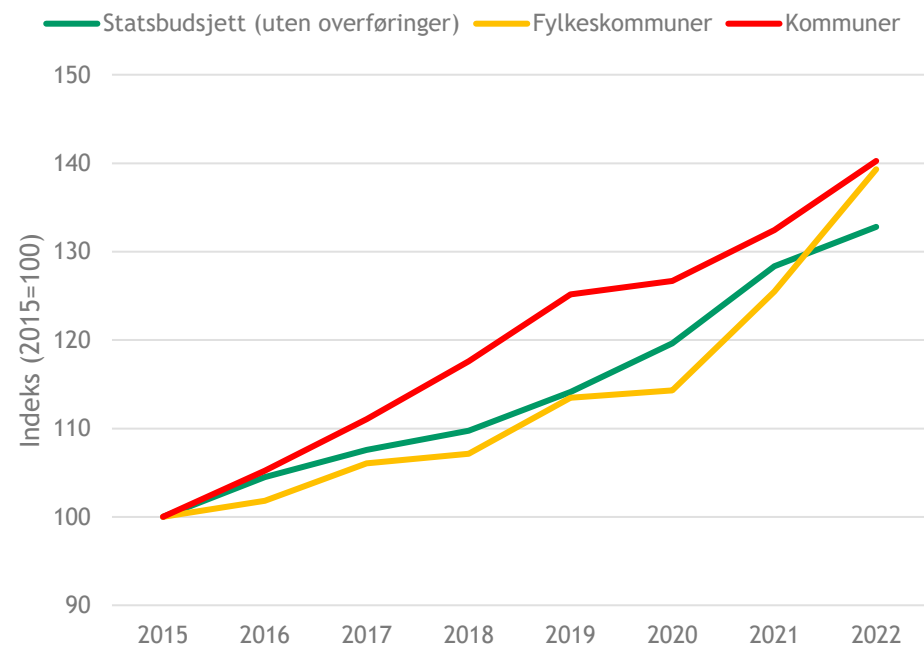
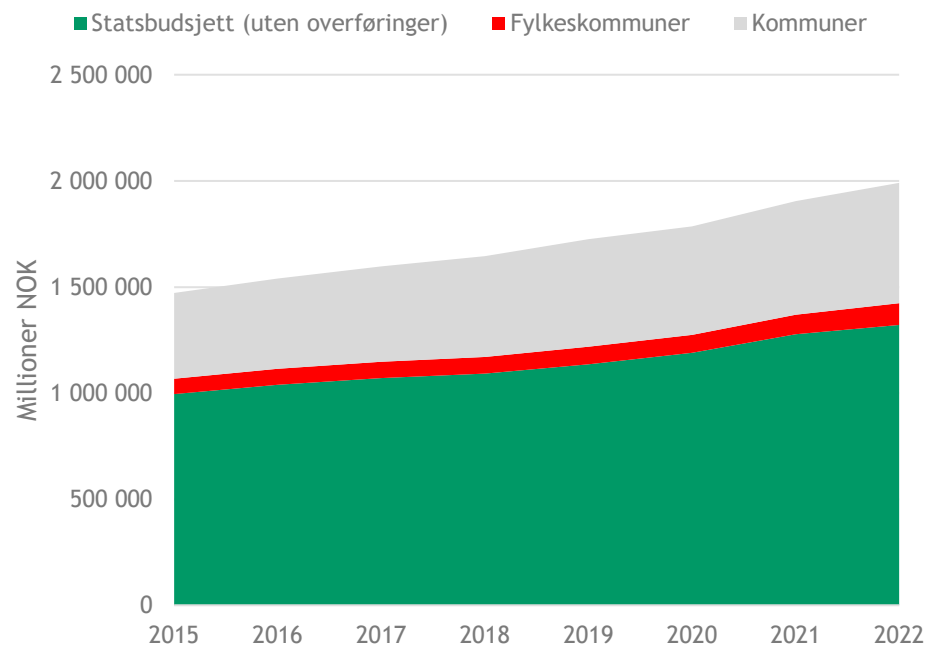
ENERGIEFFEKTIVISERING AV BYGG

- Redusere energiforbruket med 16% innen 2030 og 20-22% innen 2035
- Halvparten av kuttene skal komme i de minst energieffektive
- Nullutslipp innen 2050
- Solceller på alle nye bygg fra 2030

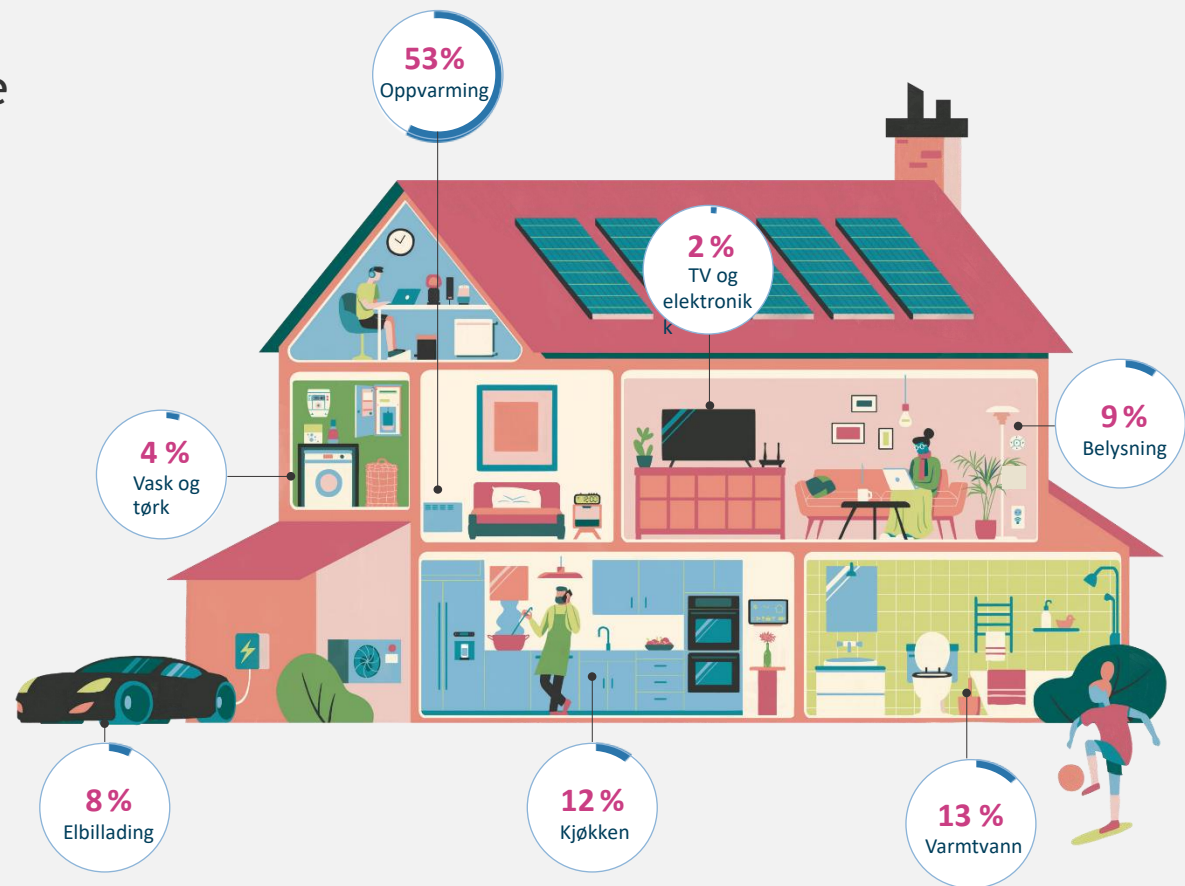
OFFENTLIG SEKTOR

Offentlig sektor er den absolutt største og viktigste kunden for Bygg & Anleggsbranjen. Vi antar at 50% av omsetningen i bransjen kommer fra offentlige budsjetter og offentlig eide selskaper

ENERGIEFFEKTIVISERING AV BYGG

Over halvparten av strømforbruket i Norske hjem går til oppvarming. Høy strømpris legger press på politikerne

Kilde: Energi Norge

UTFORDRING OG RISIKO 2024/2025

INTERNASJONAL USIKKERHET

LAVERE ETTERSPØRSEL

FORTSATT HØY RENTE

KAPITALKOSTNAD

ØKT KONKURSFARE

DIGITALISERING

+

+

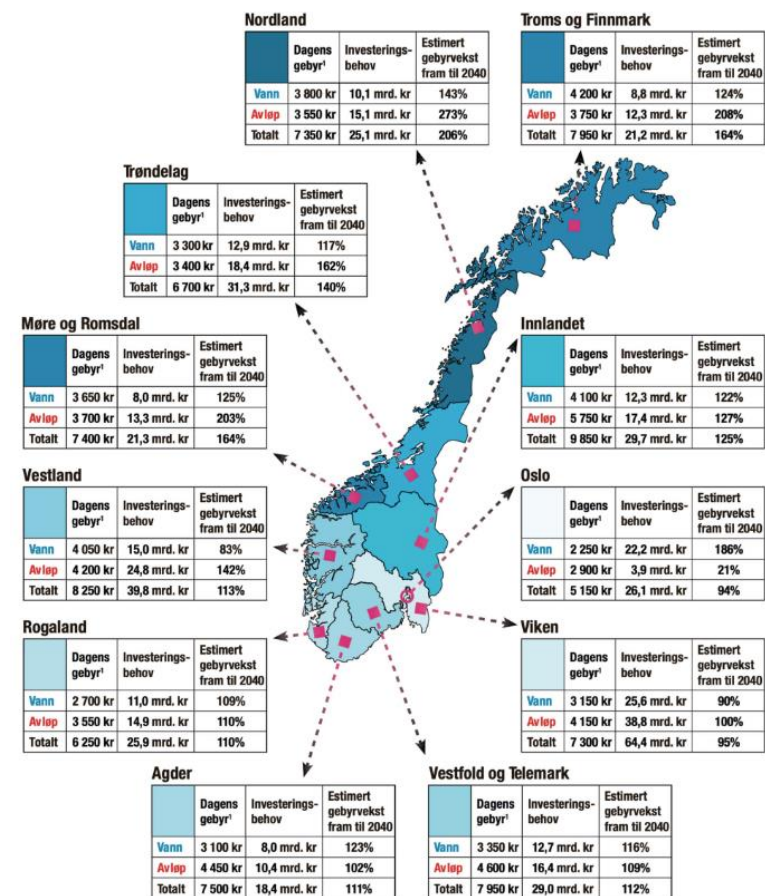

Er krisene vi står
overfor nå verre enn
tidligere kriser eller
har vi blitt «flinkere»
til å krisemaksimere
det?

ETTERSLEP VANN OG AVLØP

- Stort etterslep på vann og avløp og vært kommunisert i mange år, når kommer det i markedet?
- Frem til 2040 samlet estimat på 330 mrd
- Kommuner har begynte å varsle gebyrøkninger på 30-40% i 2024

Prognose for investeringsbehov og gebyrutvikling frem til 2040

Kilde: Norsk Vann, BDO Analyse

OPPSUMMERT

*“ 2024/2025 må bare
gjennom ”*

Takk for oppmerksomheten

Sindre Lutdal Nyeng
Manager BDO Consulting

A photograph of a construction site featuring several large yellow tower cranes against a clear blue sky. In the foreground, a concrete structure with metal railings is visible. The text 'IBDO' is superimposed in large white letters across the center of the image. On the left, a crane has 'EC-B' and 'LIEBHERR' written on its side, and a large number '6' is on its tower. Another crane in the background has 'POTAIN' and 'MDT' visible.

IBDO